

BEZMAKSAS DIGITĀLIE KULTŪRAS RESURSI

Šajā sarakstā apkopti dažādi bezmaksas digitālie kultūras resursi visās 10 programmā “Latvijas skolas soma” iekļautajās kultūras nozarēs. Tie var noderēt ikdienas mācību procesā, kā arī kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” kultūras un mākslas norišu *pirms* un *pēc* aktivitātēs. Šos resursus varat ieteikt arī saviem skolēniem dažādu mācību uzdevumu veikšanai.

Lai izziņas prieka un jaunu atklājumu pilnas tikšanās ar kultūru!

TEĀTRIS

Podkāsts “Klausies Nacionālo!”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais teātris

Plašāk: <https://teatris.lv/podkasti/>

Aktieri, režisori un citas ar teātri saistītas personības sarunājas par un ap Latvijas Nacionālā teātra repertuāra izrādēm, piemēram, “Aukle”, “Alise Brīnumzemē”, “Puika, kurš redzēja tumsā”, “La KRITUSĪ” un citām. Sarunās izteiktie viedokļi var noderēt gan pirms izrāžu noskatīšanās programmas “Latvijas skolas soma” ietvaros, gan pēc tam.

Interneta vietne “Latvijas Nacionālā teātra 100 gadi”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais teātris

Plašāk: <http://100.teatris.lv/>

Šis ir Latvijas Nacionālā teātra veltījums visām aizvadītajām teātra sezonām, būtiskākajiem iestudējumiem un personībām, svinot savu pastāvēšanas simtgadi 2019. gadā. Iespējams uzzināt gandrīz visu, kas teātrī noticis kopš tā dibināšanas 1919. gadā.

Mācību materiāli vidusskolai “Zvēri ir nemierīgi: indivīda un varas attiecības”

Piedāvā: Biedrība “Kvadrifrons” sadarbībā ar izglītības speciālistiem

Plašāk: <https://kvadrifrons.lv/ekultura/ematerials>

Mūzikas teātra izrāde “Zvēri ir nemierīgi” vēstīja par jaunu komponistu, kura tēls tika radīts, iedvesmojoties no notikumiem krievu komponista Dmitrija Šostakoviča dzīvē 1930. gadu vidū – laikā, kad Padomju Savienībā arvien spēcīgāk izpaudās Staļina represijas pret tās iedzīvotājiem, tai skaitā māksliniekiem. Izrāde rosināja domāt par 3 tēmām, kas aktuālas arī Latvijas politiskajā un mākslas vēsturē: padomju okupācija, komunistiskā režīma politika un attieksme pret indivīdu, mākslinieka loma režīmā, Latvijas radošo cilvēku likteņu līdzības ar krievu māksliniekiem. Balstoties šajās tēmās, tapis mācību materiāls skolēniem.

Mācību materiālos iekļauti video ar jomas ekspertu – literatūras zinātnieces Evas Eglājas-Kristsones, kultūrpētnieka Denisa Hanova, kustību mākslinieces Simonas Orinskas un dramaturga Evarta Melnalkšņa – komentāriem un informāciju par dažādām parādībām (LPSR Rakstnieku savienība, socreālisms, ķermenis teātrī) un personībām (V. Belševica, I. Ziedonis, Aristotelis u. c.). Stundu plāni ar darba lapām skolēniem sagatavoti literatūras, kulturoloģijas un vēstures nodarbībām. Video var tikt izmantoti arī politikas, mūzikas, drāmas un citās nodarbībās.

DEJA

Laikmetīgās dejas dzīvais arhīvs

Piedāvā: Latvijas Dejas informācijas centrs, biedrība “Tuvumi” un Horeogrāfu asociācija

Plašāk: <https://youtube.com/playlist?list=PLZth5bhZTIBEwTpM38eTx8nYbJ9CBgCRE&feature=shared>

Video arhīvs aptver laikmetīgās dejas izpausmju dažādību Latvijā un aktualizē šī žanra specifiku – nesekot dejas tradīcijai un nepārtraukti pārkāpt dažāda līmeņa robežas gan formā, gan saturā.

Video intervijās laikmetīgās dejas mākslinieki sarunājas par jaunradītiem darbiem, senākām dejas izrādēm un savu māksliniecisko redzējumu. Tā ir reflektēt par radošo darbību divdesmit šobrīd aktīvākajiem laikmetīgās dejas mākslas profesionāļiem. To vidū ir Olga Žitluhina, Laura Stašāne, Inta Blode, Agnese Bordjukova, Dmitrijs Gaitjukevičs, Kristīne Brīniņa, Eva Krūmiņa, Krišjānis Sants, Ieva Gaurilčikaite-Sants, Elīna Gediņa, Rūdolfs Gediņš, Agate Bankava, Anna Novikova, Rūta Pūce, Jana Jacuka, Alise Madara Bokaldere un citi mākslinieki.

CIRKS

Audiovizuālo materiālu krājums “Rīgas cirka stāsti”

Piedāvā: Rīgas cirks

Plašāk: <https://cirks.lv/vesture/rigas-cirka-stasti>

Plašs audiovizuālais materiāls par cirka darbību un māksliniekiem. Pēc vides un vēstījuma pārmaiņā, kuras piedzīvojis Rīgas cirks, ir īstais laiks ielūkoties pirms pieciem gadiem sagatavotajā resursā par cirka esošo mantojumu, un kā uz tā bāzes tiek radītas laikmetīgas kultūras vērtības.

MŪZIKA

Digitālā koncertzāle “Digitālais dzintars”

Piedāvā: Liepājas koncertzāle “Lielais dzintars”

Plašāk: <https://digitalaisdzintars.lv/lv/>

Liepājas koncertzāles digitālā platforma ir īpaši paredzēta mūzikas baudīšanai augstā audio un video kvalitātē, kur iespējams atrast dažādu žanru koncertu tiešraides un ierakstus, kā arī izglītojošus materiālus un koncertprogrammas dažāda vecuma bērniem un jauniešiem.

Nacionālās ierakstu kompānijas “Skani” katalogs

Piedāvā: Latvijas Mūzikas informācijas centrs (LMIC)

Plašāk: <https://www.lmic.lv/lv/skani/katalogs>

Ierakstu kompānijas “Skani” katalogs vienuviet apkopo kompānijas producētos latviešu mūzikas ierakstus, līdzās norādot daudzveidīgu informāciju par šiem skaņdarbiem, mūzikas albumiem un to autoriem. Līdzās “Skani” ieraksti ir pieejami populārākajās lejupielādes un straumēšanas platformās.

VIZUĀLĀ MĀKSLA un DIZAINS

Mākslas muzeju digitālais saturs platformā “Google Arts & Culture”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs sadarbībā ar “Google Arts & Culture”

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izglitiba/tiessaiste/kolekcijas-un-makslas-darbu-stasti-196>

Mākslas muzeji (Latvijas Nacionālā mākslas muzeja galvenā ēka, Mākslas muzejs “Rīgas Birža”, Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs, Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs) piedāvā iespēju virtuāli izstaigāt muzeju ēkas un pastāvīgās ekspozīcijas, kā arī interaktīvi iepazīt muzeju vēsturi un kolekciju meistardarbus.

- Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcija: <https://artsandculture.google.com/partner/national-museum-latvia>.
- Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeja kolekcija: <https://artsandculture.google.com/partner/museum-of-decorative-arts-and-design>
- Mākslas muzeja “Rīgas Birža” kolekcija: <https://artsandculture.google.com/partner/the-art-museum-riga-bourse>

- Romāna Sutas un Aleksandra Beļcova muzeja kolekcija:
<https://artsandculture.google.com/partner/museum-of-romans-suta-and-aleksandra-belcova>

Saturs angļu valodā ar rīku tulkošanai latviski.

Laikmetīgās mākslas metodiskais materiāls “Mākslinieks ir klātesošs”

Piedāvā: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs sadarbībā ar izglītības speciālistiem un ekspertiem

Plašāk: <https://artistispresent.lv/>

Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs projekta “Mākslinieks ir klātesošs – laikmetīgās mākslas rezidences skolās” ietvaros sadarbībā ar skolotājiem un dažādu jomu ekspertiem izstrādājis metodisko materiālu, kur apkopta daudzveidīga informācija par to, kas ir laikmetīgā māksla, mūsdienu mākslinieks, terminu skaidrojošā vārdnīca un piedāvātas pēc izglītības standarta apgūstamās tēmas caur mūsdienu mākslinieka prizmu.

Metodiskie materiāli mākslas jomā “Mākslas izstādes izveide un kuratora profesijas iepazīšana mācību uzdevumos” un “Kompozīcija”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC) sadarbībā ar mākslas skolu pedagogiem un ekspertiem

Plašāk: <https://metodiskiemateriali.lnkc.gov.lv/macibu-materiali/>

LNKC izglītojošās interneta platformas digitālo mācību līdzekļu krājumā pieejami metodiskie materiāli mākslas jomā, kas piedāvā jēgpilni un daudzveidīgi sagatavoties pirms vizuālās mākslas pieredzes, kā arī šķetināt jauniegūtos iespaidus pēc mākslas norises piedzīvošanas.

Mākslas muzeju izglītojošais saturs tiešsaistē

Piedāvā: Latvijas Nacionālā mākslas muzeja struktūrvienības

Mākslas muzeji piedāvā rūpīgi radītu un atlasītu digitālu saturu, lai iepazīstinātu ar ļoti plašu Latvijas mākslas procesu un daiļdarbu radīšanas kopainu. Materiāli iekļauj daudzveidīgu video saturu, tāpat arī esejas, audio materiālus u.c.

Mākslas muzeja “Rīgas Birža” audiovizuālais saturs “Īsfilmu sērija: Sākt ar mākslu”

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/makslas-muzejs-rigas-birza/izglitiba/tiessaiste/isfilmu-serija-sakt-ar-makslu-72>

Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeja digitālais saturs:

- **“Video darbnīcu cikls: Kā top?”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-darbnicu-cikls-ka-top-78>
- **“Video lekcijas: Klasiskās vērtības”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-lekcijas-klasiskas-vertibas-103>
- **“Īsfilmu sērija: Dizaina stāsti”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/is-filmu-serija-dizaina-stasti-121>
- **“Video interviju sērija: Triennāles sarunas”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>

Latvijas Nacionālā mākslas muzeja digitālais saturs:

- **“Video sērijas: Vienas gleznas stāsts I”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-darbnicu-cikls-ka-top-78>
- **“Video sērijas: Vienas gleznas stāsts II”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-lekcijas-klasiskas-vertibas-103>
- **“Audio stāsti: Māksla un krīze”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/is-filmu-serija-dizaina-stasti-121>
- **“Video sērijas: Viena fotogrāfa stāsts”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>
- **“Video interviju sērija: Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985–1991”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>
- **“Eseju cikls “Vērotāji”: Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985–1991”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>
- **“Audio komentāri: Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985–1991”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>
- **“Video sērijas: Mākslas restaurācija muzejā”**
Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izglitiba/tiessaiste/video-interviju-serija-triennales-sarunas-162>

KINO

Latvijas filmu portāls “Filmas.lv”

Piedāvā: Nacionālais kino centrs un Kultūras informācijas sistēmu centrs

Plašāk: <https://www.filmas.lv/>

Rūpīgi uzturēta vēl joprojām tiek visplašākā un precīzākā datu bāze par Latvijas filmām. Tur atrodamas ziņas par vairāk nekā 2500 filmām, kas uzņemtas Latvijā kopš 1920. gada, kā arī turpat apkopotas un brīvpieejamas dažādas Latvijas spēlfilmās, animācijas un dokumentālās

filmas dažādām gaumēm un interesēm. Īpašu uzmanību vērts pievērst dažādajām filmu izlasēm jeb kolekcijām.

ARHITEKTŪRA

Rundāles pils virtuālā tūre

Piedāvā: “Virtuālā Latvija” un Rundāles pils

Plašāk: <https://latviainside.com/explore/tours/rundalespils/virtualtour.html>

Rundāles pils ir viens no Latvijas izcilākajiem arhitektūras pieminekļiem, kas nozīmīgs kā baroka laikmeta pils ansamblis ar pili, staļļiem un parku. Tas paceļas Zemgales līdzenumā, neskartā lauku ainavā, tā saglabājot sākotnējo arhitekta ieceri – centrā visam pāri pils kā valdnieka varenības simbols, no kura alejas aiziet bezgalībā. Pils īpašo vērtību nosaka arī telpu vienotā mākslinieciskā apdare. Veidojumi un gleznojumi ir laika zoba bojāti, bet tos nav skārušas jaunāku laiku pārbūves un lieli kara laiku postījumi.

Šī apjomīgā 360° virtuālā tūre ir veidota kopā ar Rundāles pils muzeja speciālistiem vairāku gadu laikā, un tās apmeklētājam pils ansamblis atvēršies no labākajiem skatu punktiem un krāšņākajos gadalaikos.

Videomateriālu cikls “Adreses”

Piedāvā: Filmu studija “VFS Films”

Plašāk: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/13/adreses/>

Žurnālista Mārtiņa Ķibilda veidotie raidījumi aizrauj ar cilvēciski un vizuāli iespaidīgiem stāstiem par arhitektūru un dzīvesvidi mūsdienu Latvijā. Arhitektūra no visām kultūras nozarēm ir cilvēkiem vistuvākā – tā ir visapkārt un nemanāmi, bet pamatīgi ietekmē cilvēku ikdienu, domāšanu, gaumi. Arhitektūra ir sabiedrības kopējā dzīves telpa. “Adreses” ar parastu cilvēku acīm pēta veiksmīgus un ne tik veiksmīgus vai pat kļiedošus arhitektūras un vides veidošanas piemērus. Katrā raidījumā autors dodas uz divām vietām jeb adresēm, līdzīgi ņemot katreiz citu cilvēku – bez profesionālas pieredzes arhitektūrā, toties ar urdošu vēlmi izzināt, domāt līdzīgi un dalīties iespaidos ar skatītājiem.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krātuve “eMuzejs”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Plašāk: <https://emuzejs.lnvm.lv/>

Muzeja digitālo resursu krātuve izveidota, lai nodrošinātu pastāvīgu, brīvu un attālinātu muzeja krājuma, pētījumu un izstāžu pieejamību visiem interesentiem. Krātuve ietver saturu un formu ziņā daudzveidīgu materiālu, kas atspoguļo Latvijas vēstures tēmas no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, un veidots ne tikai izziņai un izglītībai, bet arī izklaidei.

Muzeju katalogs “Muzeji Latvijā”

Piedāvā: Latvijas Muzeju biedrība

Plašāk: <https://muzeji.lv/lv>

Latvijas muzeju katalogs ir noderīgs rīks ikvienam interesentam, lai atrastu jaunāko informāciju par Latvijas muzejiem un to piedāvājumu. Tajā ne tikai iespējams iegūt informāciju par muzeja piedāvājumu, darba laiku, ieejas maksu, adresi, kontaktiem un novietojumu Latvijas kartē, bet arī katra muzeja profila lapu papildina ilustratīvi foto attēli un apraksts.

Līdzās katalogs kalpo arī kā unikāla Latvijas muzeju datubāze, jo citas līdzvērtīgas iespējas iegūt informāciju par tik daudziem Latvijas muzejiem vienuviet šobrīd nav. Īpaši noderīga tā ir, lai plānotu muzeju apmeklējumu reģionos, jo ievērojami paplašina informācijas pieejamību par šiem muzejiem.

Katalogā pieejama arī īpaša kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” satura piedāvājumā iekļauto muzeju izlase: <https://muzeji.lv/lv/skolas-soma>.

Dokumentālo īsfilmu cikls “Atslēgas”

Piedāvā: Filmu studija “VFS Films”

Plašāk: <https://atslegas.tv/>

2018. gadā pirmizrādi piedzīvojušais dokumentāls raidījums par Latvijas valsts vēstures nozīmīgākajiem jeb “atslēgas” notikumiem, personībām un pagriezieniem 100 gadu garumā nav zaudējis ne aktualitāti, ne formāta pievilcību.

Raidījuma mērķis ir katru izvēlēto notikumu atklāt no neparasta skatupunkta, it kā “atslēdzot durvis” uz mazāk zināmiem un tāpēc īpaši intriģejošiem faktiem. Raidījums veidots ar izzinošu pieeju, apejot ierastos vēstures pasniegšanas stereotipus.

Latvijas kultūras datu portāls

Piedāvā: Kultūras informācijas sistēmu centrs

Plašāk: <http://kulturasdati.lv/lv>

Portāls ir ikvienam interneta lietotājam tiešsaistē brīvi pieejama Latvijas kultūras oficiālās statistikas publicējamo datu vietne. Portālā tiek uzkrāta katra kultūras objekta

pamatinformācija, kontaktinformācija, pieejamības un infrastruktūras informācija, kā arī norādes par sniegtajiem pakalpojumiem un statistikas datiem. Papildus portālā ir publicēta informācija par Valsts kultūrkapitāla fonda finansētiem projektiem, kultūras objektu maršrutiem.

Virtuālā tūre 1991. gada barikāžu muzejā

Piedāvā: 1991. gada barikāžu muzejs

Plašāk: <https://barikades.lv/muzeja-virtuala-ture/>

Šī ir iespēja muzeju Krāmu ielā, Rīgā apmeklēt virtuāli, aizraujoši interaktīvā veidā pārvietojoties pa muzeja ekspozīcijas zālēm.

1911. gada muzeja misija ir apzināt, saglabāt, izpētīt un popularizēt garīgās un materiālās liecības par 1991. gada janvāra un augusta notikumiem Latvijā, kas ir valstiskuma atjaunošanas un nacionālās atmodas kulminācija. Līdzās saglabāt 1991.gada janvāra barikāžu un augusta puča upuru piemiņu.

Šis piedāvājums skolēniem iekļauts arī kultūrizglītības programmas “Latvijas skolas soma” saturā: <https://latvijasskolassoma.lv/norise/virtuala-ture-1991-gada-barikazu-muzeja/>.

Audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālā krātuve “Redzi, dzirdi Latviju!”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs

Plašāk: <https://www.redzidzirdilatviju.lv/lv/>

Krātuve piedāvā meklēt, skatīties un klausīties arhīva dokumentus par Latviju, tās cilvēkiem un dažādām politiskās, sabiedriskās un kultūras dzīves norisēm no 19. gadsimta vidus līdz mūsdienām. Šobrīd katalogā pieejama informācija par 10721 filmām, 110263 fotogrāfijām, 1501 skaņas ierakstiem, taču katalogs tiek regulāri papildināts. Krātuvei ir vairākas sadaļas – filmas, fotogrāfijas, skaņu ieraksti –, savukārt kopš 2020. gada krātuvē pieejama arī tematisko kolekciju sadaļa, kas piedāvā jau sagatavotas dokumentu atlases par konkrētām tēmām, piemēram, arhitektūra, kino, teātris un citas.

LFK digitālais arhīvs “Garamantas.lv”

Piedāvā: Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuve (LFK)

Plašāk: <https://garamantas.lv/>

Digitālā arhīva mērķis ir padarīt tiešsaistē pieejamus un ērti lietojamus LFK glabātos materiālus – manuskriptus, attēlus, audio un video ierakstus, un citas vērtīgas folkloras materiālu kolekcijas. Jebkuram ir dota iespēja ne tikai lasīt, skatīties un klausīties tautasdziesmas, teikas,

pasakas u. c. žanrus, bet arī iepazīt folkloras materiālu kolekcijas kā unikālu vērtību, ko pierakstījuši, apkopājuši un LFK iesūtījuši Latvijas kultūrvēsturē nozīmīgas personas, daudzas Latvijas skolas, augstskolas un citas organizācijas.

LFK dibināta pirms simts gadiem un tā ir Latvijā senākais un lielākais folkloras vākšanas, uzglabāšanas, publicēšanas un izpētes centrs, kura pārziņā ir viens no Eiropas apjomīgākajiem folkloras arhīviem ar aptuveni 3 miljoniem folkloras vienību.

Metodiskie materiāli Latvijas kultūras kanona iepazīšanai

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: <https://kulturaskanons.lv/metodiskie-materiali/>

Latvijas kultūras kanons piedāvā plašu materiālu klāstu, ko izmantot dažādu izglītības satura jomu apgūšanai, sekmējot piederības sajūtu un lepnumu par Latviju. Latvijas Nacionālā bibliotēka un Latvijas kultūras kanons aicina izpētīt Rīgu un izzināt Latvijas kultūru caur mūsu kultūras un mākslas vērtībām.

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Digitālā bibliotēka

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Plašāk: <https://digitalabiblioteka.lv/>

Digitālajā bibliotēkā satiekas Latvijas kultūras mantojums, zināšanas, stāsti un cilvēki. Tā ir vieta, kur saplūst saturs no krājumiem un kolekcijām no visas Latvijas un pasaules. Tā ir digitāla pieeja Latvijas arhīvu, muzeju, bibliotēku, organizāciju, kopienu un privātpersonu uzkrātajiem attēliem, dokumentiem, periodiskajiem izdevumiem, grāmatām, kartēm un citiem daudzveidīgiem avotiem un artefaktiem.

Digitālās bibliotēkas atsevišķu avotu un materiālu kolekcijas veido nozaru speciālisti un eksperti, kuru īpaši atlasīti materiāli ļauj ātri un ērti iepazīties ar Digitālās bibliotēkas saturu, piemēram, Ķeguma spēkstacijas celšana, Latvijas un ārzemju autoru zīmējumi un ekslibri, Rīgas Cīrka darbības vēsture, Gulbenes novadpētniecības kolekcija, kolekcija par Jāzepu Vītolu un citas tēmas.

Digitālā bibliotēka līdzās piedāvā vienuviet meklēt un atrast to, kas līdz šim atradies vairākos portālos. Tas ir kā tāds “vienotais meklētājs”, piedāvājot izzināt materiālus no tādiem LNB digitālo resursu portāliem kā periodika.lv, gramatas.lnb.lv, zudusilatvija.lv, dziesmusvetki.lndb.lv u.c.

Klausāmpasaku lietotne “Latvijas Radio pasakas”

Piedāvā: Latvijas Radio

Plašāk: <https://www.lsm.lv/raksts/kultura/kulturtelpa/29.04.2024-klaja-nak-latvijas-radio-pasaku-lietotne-ar-vairak-neka-400-klausampasakam.a552192/>

Pirmās audiopasakas Latvijas Radio ieskaņojis jau pirms 60 gadiem, un tagad tās pieejamas vēl ērtākā formātā. Klausāmo pasaku lietotnē pieejamas vairāk nekā 400 pasakas par visdažādākajām tēmām, kuras ierunājuši dažādi Latvijas mūziķi, aktieri, sportisti, radiobalsis un citi. Un, kā jau digitālajam laikmetam pieder, pasaku ilustrācijas veidotas ar mākslīgā intelekta rīku palīdzību.

Pieejama mobilajās lietotnēs [“iOS”](#) un [“Android”](#) lietotājiem.

LNB e-izdevums “Literatūras ceļvedis”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Plašāk: <https://www.literaturascelvedis.lv/>

Tīmekļvietnē www.literaturascelvedis.lv mūsdienu lasītājam ērti pieejamā izdevuma formātā atrodamais e-izdevums aicina lasīt jaunākos apskatus, kā arī aizceļot “Literatūras ceļveža” arhīvā: izmantojot atslēgvārdus, parocīgi atklāt piemirstas grāmatu pārles vai uzzināt ko sev jaunu.

Izdevums uzmanības lokā ir jaunākā daiļliteratūra un nozaru literatūra, tiek iekļautas arī vērtību pelnījušas iepriekšējo gadu grāmatas. Īpaši satura akcenti ir nozaru ekspertu izraudzītie izdevumi, bērnu un jauniešu literatūra, kā arī izdevumi Latvijas reģionos un mazo izdevniecību veikuma popularizēšana.

Krišjāņa Barona Dainu skapis

Piedāvā: Latviešu folkloras krātuve un partneri

Plašāk: <https://dainuskapis.lv/>

Krišjānis Barons savu mūžu veltīja folklorista darbībai, kārtojot piesūtītos folkloras tekstus un rediģējot tautasdziesmu izdevumu. Viņa sakārtotais un rediģētais izdevums “Latvju dainas” laika posmā no 1894. – 1915. gadam izdots sešos sējumos (astoņās grāmatās). Lai sistematizētu piesūtītos tekstus, K. Barons izveidoja savu kārtojuma sistēmu un paņēmieni, par teksta pamatformu izvēloties četrindi, kas rakstīta uz atsevišķas lapiņas. Lai šo kārtojumu saglabātu un atvieglotu darbu, 1880. gadā Maskavā pēc K. Barona rasējuma tika izgatavots nu jau slavenais Dainu skapis.

Oriģinālais Dainu skapis kopš 1940. gada atrodas Latviešu folkloras krātuvē (tagad – Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta attiecīgā struktūrvienība). Kopš 2014. gada 29. augusta Dainu skapi var apskatīt Rīgā, Mūkusalas ielā 3, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Gaismas pils piektajā stāvā. Un kopš 2001. gada 4. septembra Dainu skapis ir pasaules kultūras sastāvdaļa, savukārt šobrīd tas pilnībā digitalizēts un lasāms tiešsaistē.

Raidījums “Literatūra”

Piedāvā: Studija “VFS Films”

Plašāk: <https://soundcloud.com/nacionala-biblioteka>

Marta Selecka un Gustavs Terzens kopā ar rakstniekiem un grāmatām ceļo latviešu literatūras dārgumu pasaulē. Abi literārie ceļotāji apskata latviešu literatūru no sendienām līdz mūsdienām. Katrā epizodē kāds latviešu rakstnieks kā ceļa karti ņem kādu sev tuvu aizgājušo laiku autora grāmatu un kopā ar literatūristi Martu dodas ceļojumā uz vietām, kur tas dzīvojis vai par kurām rakstījis. Savukārt, viņu savrupais ceļabiedrs Gustavs ceļo atsevišķi ar grāmatām un meklē, kam palasīt priekšā.

- Pieejama arī raidījuma versija, kur saturs un forma pielāgots 1.–6. klašu skolēniem [“Literatūra/sākumskola”](#).
- Līdzās pieejamas epizodes, kuru saturs un forma pielāgots 7.–9. klašu skolēniem [“Literatūra. Pamatskola”](#).

Nacionālā enciklopēdija

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: <https://enciklopedija.lv/>

Visa veida un formas mācību procesam lieliski noder Nacionālās enciklopēdijas digitālā versija. Nacionālās enciklopēdijas vairāk nekā 4500 šķirklus papildina fotogrāfijas, tabulas, grafiki, kartes, audio un video ieraksti, hipersaites un norādes uz saistītiem resursiem, literatūras avotu saraksti. Enciklopēdija ir nozīmīgākais populārzinātniskais informācijas resurss latviešu valodā.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas raidieraksts “Klausītava”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka

Plašāk: <https://soundcloud.com/nacionala-biblioteka>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālajā skaņu ierakstu krātuvē iespējams atrast vēsturiskos mūzikas ierakstus, grāmatu lasījumus, sarunu, konferenču un diskusiju apskatus, un citus Latvijas kultūrtvīdes veidotāju audioierakstus. Šis raidieraksts ir kā tāda “radio stacija”, kurā satiekas visdažādāko jomu speciālisti, nozaru pazinēji, procesu vadītāji un daudzi citi, lai runātu par aktuāliem notikumiem Latvijā un citviet, jaunumiem literatūrā, mākslā, kultūrā un sabiedrībā kopumā.

Raidieraksts pieejams arī mūzikas straumēšanas platformā [“Spotify”](#).

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama [programmas mājaslapas katalogā](#).
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
 - o visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
 - o īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagoģi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas arī pieejamas [mājaslapā](#).
- Mājaslapas [aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālajām kultūras norisēm un skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>. Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagoģu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t.sk., programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.